

40 ljet glavni urednik Petar Tyran i novi urednički tim

Stati 40 ljet na kormilu Hrvatskih novin ostavilo je svoje trage i slijede – ne samo na novina i na čitatelji i čitateljica, nego i na meni kao glavnom uredniku. Ali su to daleko najveć pozitivni utiski, doživljaji, iskustva a pred svim i širenje svisti, znanja i spoznaja, poznanstav i prijateljstav, do kih drugačije najvjerojatnije nikada ne bi došao. Za to sam

zahvalan – i onim ki su me „podigli“ u ovu funkciju, onim ki i ke su s manom išli na ovom putu i me sprohadjali, podupirali i hrabрили a ne na zadnje se i s manom veselili svaki petak, kad su novine imali u ruka.

Kad je 1983. ljeta HKD izborio takozvanu „živu subvenciju“ za sebe, krenuli smo i mi tim putem i konačno se je predsjedničtvu HŠtD-a ugodalo da me najprvo nagovori za ov posao a onda i zaposli kao stalnoga urednika, ki će biti plaćen skupa od Savezne vlade i Zemaljske vlade Gradišća.

Postali smo samostalni, imali smo svoj ured u svojem domu, išli smo dužičak i trnovit put dokle smo nastali „novine svih Hrvatov i Hrvatic“ u Gradišću i izvan, bez razlike kamo ili komu oni pripadaju. A ta napor se je isplatio i je kulminirao u tom, da je hrvatski Savjet za narodnu grupu pred dvimi ljeti jednoglasno odlučio da čedu HN ubuduće biti tzv. „Leitmedium“ gradišćanskih Hrvatov.

Upornim djelovanjem postajale su HN sve otvorenije i šarenije. Niti su bile live niti desne, a niti klerikalne ili antiklerikalne. A kako se danas po 40 ljeti stoji? Mislím da smo uspili, u ufanju da sam i ja nešto mogao doprinesti. A danas već nigdor ne pita je li su novine desne ili live, svaki more u nji pisati o svačemu, samo bi to tribalo biti korisno za razvitak i opstanak nas Hrvatov i Hrvatic u Gradišću, Beču, Madjarskoj, Slovačkoj, Češkoj i bilo kade živimo i obitavamo.

PETAR TYRAN

40 Jahre am Steuer der kroatischen Wochenzeitung Hrvatske novine (HN) hinterließ seine Spuren – nicht nur in der Zeitung, sondern auch bei den Lesern und Leserinnen, und an mir als Chefredakteur. Das sind im weitesten Sinne positive Eindrücke und Spuren, Erlebnisse und Erfahrungen, vor allem aber eine Bewusstseins- und Wissenserweiterung zusammen mit dem Kennenlernen unzähliger Menschen und daraus resultierenden Bekanntschaften und Freundschaft, die ich sonst nie hätte schließen können. Dafür bin ich dankbar – auch jenen, die mich auf diese Position gebracht haben, die mit mir einen Teil oder auch den ganzen Weg gegangen sind, die mich begleitet, unterstützt und ermutigt haben, und nicht zuletzt sich mit mir jeden Freitag gefreut haben, wenn sie die Zeitung in die Hand nahmen.

Als sich der Kroatische Kulturverein 1983 eine sogenannte „Lebende Subvention“ erkämpft hatte, haben uns auch wir vom Kroatischen Presseverein auf den Weg gemacht. Es ist dem Vorstand gelungen, mich zu überreden und als ständigen Redakteur und dann als Chefredakteur anzustellen, der gemeinsam von Bund und Land bezahlt wurde.

Wir waren selbständig geworden, bekamen unsere eigene Redaktion im eigenen Haus, sind einen langen und dornigen Weg gegangen bis wir die Zeitung „aller Kroatinnen und Kroaten“ wurden, ohne Unterschied welchem politischen Lager sie angehörten. Die Mühen haben sich gelohnt: der Kroatische Volksgruppenbeirat hat vor zwei Jahren die Hrvatske novine einstimmig zum „Leitmedium“ der Burgenländischen Kroaten auserkoren.

In mühevoller Arbeit ist die HN offener und bunter geworden. Weder war sie links noch rechts, nicht klerikal, nicht antiklerikal. Und wo stehen wir heute nach 40 Jahren? Es scheint, dass uns einiges gelungen ist – in der Hoffnung, dass auch ich dazu beitragen durfte und konnte. Heute fragt keiner mehr, ob wir uns links oder rechts positionieren. Jeder darf bei uns schreiben und veröffentlichen, nur sollte es nicht zu unserem Schaden, sondern zum Nutzen des Weiterbestandes der Kroatinnen und Kroaten im Burgenland, Wien, Tschechien, der Slowakei und Ungarn sein.

Tereza Grandić, nova glavna urednica Hrvatskih novin.

foto: Filip Haucek-Tyranč

sve, ča u većinskom životu činu različni institucije i mediji. U ovom djelu moremo viditi i lipotu, ar je vrlo šaroliko i potribuje široko znanje i zahvalni smo svim, ki nas u tom djelu podupiraju.

Nadalje imaju Hrvatske novine i tu prednost, da se moru i moraju s jedne strani opširno baviti manjinskim temami i ovim malim i vrlo vridnim šarolikim mikrokozmozom, kim se drugačije posvećuje premalo pažnje. S druge strani kanimo ov mikrokozmoz povezati s velikim svijetom, mu jezično dati alat, da se more gibati i u politici, u pravni posli, na kulturnom polju i u športu.

Hrvatske novine neka dostignu čim veći broj gradišćanskih Hrvatic i Hrvatov, a to u cijelom panonskom prostoru, i sve one, ki se zanimaju za našu zajednicu. To ćemo i nadalje pokušavati s novimi temami i na različni kanali, pojačano i online. Glavno mjerilo za uspjeh ali neka bude kvalitet sadržaja.

Dijana Jurković, urednica i odgovorna za online izdanje i socijalne medije.

foto: Hajnalika Zorica Toth

slozan nastup na svi web-kanali i stranica, ke Hrvatske novine momentano imaju. Iako je doseg, odnosno zajednica ka konzumira sadržaje na manjinskom jeziku, svenek ograničen kanimo i dalje nuditi različite i mnogovrsne sadržaje – od politike prik kulture do životnoga stila.

Algoritam pri tom nije automatično velika pomoć pri proširenju manjinskih temov. Zapravo bi se upravo zato uložiti čuda već truda u stvaranju kvalitetnog sadržaja da bi se dostignuli točne one, ke naš sadržaj zanim. Naravno je to ali pitanje resursov i časa.

Hrvatske novine postoju 113 ljet. Rado velimo, da smo najstariji tajednik u panonskom prostoru. Peljati ovakovu instituciju dalje – morebit do 150. obljetnice – je ada velika odgovornost i čast.

Hrvatske novine su glavni tiskani medij gradišćanskih Hrvatic i Hrvatov. Te zadaće smo si svisini. Drugačije nego u većinskom medijskom svijetu *nimamo (starosnu) ciljnu grupu*, nego naša izazovna zadaća je, pokrivati sve teme za cijelu zajednicu na manjinskom jeziku. To znači da pokušavamo jednimi novinami pokrivati

Hrvatske novine same ne moru zaustaviti pad jezične kompetencije, ali jasno je, da našim djelovanjem podupiramo, informiramo, motiviramo, povezujemo, osvistimo i koč i podučavamo štiteljice i štitelje. U tom ostajemo vjerni našem geslu: Sloga je moć!

1 13 Jahre gibt es Hrvatske novine bereits. Wir nennen uns gerne die älteste Wochenzeitung im panonischen Raum. Eine solche Institution weiterzuführen ist Verantwortung und Ehre zugleich. Hrvatske novine sind das Leitmedium der burgenländischen Kroatinnen und Kroaten. Anders als in der restlichen Medienwelt haben wir keine Zielgruppe im klassischen Sinn. Wir haben die herausfordernde Aufgabe, möglichst alles – von Politik über Kultur bis zum Sport – abzubilden und zwar auf einer Minderheitensprache. Darin liegt gleichzeitig auch die Schönheit unserer so vielfältigen Arbeit und wir sind all jenen dankbar, die uns dabei unterstützen und unser Wissen erweitern. Die Arbeit in den Hrvatske novine bringt einerseits den Vorteil mit, dass wir uns umfangreich mit Minderheitenthemen und diesem unseren reichen Mikrokosmos beschäftigen können und müssen, denen in den Mehrheitsmedien zu wenig Aufmerksamkeit zukommt. Andererseits wollen wir unseren Mikrokosmos auch mit den großen Themen der Welt verbinden und unsere Leserschaft dazu befähigen, sich sprachlich auch in diesen Welten bewegen zu können. Hrvatske novine wollen möglichst viele Burgenländische Kroatinnen und Kroaten erreichen und das im gesamten panonischen Raum. Daran werden wir auch weiterhin arbeiten, verstärkt auch online. Messen wollen wir unseren Erfolg an der Qualität des Inhalts unserer Zeitung. Die voranschreitende Assimilierung können wir nicht aufhalten, aber klar ist, dass unsere Arbeit dem positiv und entschlossen entgegenwirkt.

TEREZA GRANDIĆ

Činjenica je da je sve veći dio svakidašnjice vezan uz internet a pred svim i socijalne mreže. Kad smo Tereza Grandić i ja pred oko tri ljeti počele kot slobodne suradnice djelati kod Hrvatskih novin smo si nakanile proširiti i obnoviti HN-nastup na internetu i socijalni mreža.

Dokle smo neke stvari jur mogli ostvariti, se druge nahadjaju još u fazi planiranja i razvitka. Velika točka je pri tom novi oblik naše web-stranice, ka je u međjuvrimenu jur malo došla u ljeta. S njom kanimo u budućnost stvoriti cijelovit i

Kanimo biti platforma i prvo mjesto informacije za sve ki se zanimlju za gradišćanske Hrvatice i Hrvatove, odnosno hrvatsku zajednicu u Gradišću, Beču, Madjarskoj, Slovačkoj i Češkoj. Pri tom neka naš sadržaj povezuje sva društva i sve pripadnice i pripadnike gradišćanskohrvatske narodne grupe, a teme i informacije ke naližu gradišćanske Hrvatice i Hrvatove neka se najdu i nadalje sabrano i vidljivo na ovom mjestu. U okviru našega budućega djelovanja, kanimo zato uz tiskano izdanje pokusiti uložiti već resursov u ovo područje da budemo mogli aktualnije i redovitije informirati.

Tako kanimo i u dojdüci ljeti nadalje nuditi gradišćanskohrvatskoj zajednici ov- i onkraj granic sadržaj i informacije na njihovom materinskom jeziku i tomu pridonesti da se ponuda na socijalni mreža i internetu na hrvatskom jeziku i nadalje poveća i proširuje.

Seit ich bei der kroatischen Wochenzeitung Hrvatske novine arbeite, konnten wir bereits einige Angebote im Bereich der Sozialen Medien realisieren. Die größte Aufgabe die noch bevorsteht ist die Aktualisierung der Webseite und ein einheitliches Auftreten auf allen Onlinekanälen.

Damit wollen wir qualitative kroatische Inhalte regelmäßig veröffentlichen und somit die Präsenz der Sprache in der virtuellen Welt deutlich erhöhen. Hrvatske novine sollen dabei ein zentraler Punkt für alle sein, für die Volksgruppe in Österreich, Ungarn, Slowakei oder Tschechien, aber auch in Übersee.

DIJANA JURKOVIĆ

Kristijan Karall, urednik i odgovoran za oblik i tehniku.

Foto: Dijana Jurković

Tokom već od 110 ljetnoga postojanja Hrvatskih novina je došlo do nekoliko promjenov oblika, ki su bili i vezani uz nove tehničke mogućnosti. Tako je pod glavnim uredništvom Petra Tyrana došla do promjene od čрно-bijelih do cijelih novina u farbi. Novi programi nudjaju već mogućnosti, ovimi je dodatno obogaćen oblik.

Važno je bilo za me da se obnovi izgled novina i malo prozrači prelom. Tako nastaje bolje vidljiva struktura stranice. Isto tako postoji i dodatna struktura s različnom veličinom naslovov. Isto tako se je paleta upotrijebljenih fontov proširila i naslovi, teksti ispod fotografijov i fiksni elementi svake stranice.

Stranice za dicu imaju poseban izgled i su grafički posebno uredjeni za dicu s drugim pismom i većimi razmaki.

Oblik tiskanih Hrvatskih novina je zvana stalnih manjih korekturov završen. Daljnji korak će biti prilagoditi i sve ostale nastupe Hrvatskih novina na isti oblik. Tim će biti odmah na prvi pogled vidljivo, ča su sadržaji Hrvatskih novina u socijalni mriža i na web-stranici.

Važno je bilo i poboljšanje kvalitete fotografijov. U kooperaciji sa stalnimi dopisniki sam pokusio dojt do boljih rješenj pred svim ča se tiče gubljanja kvalitete kroz smanjivanje fotografijov pri prenašanju od mobitela.

Glavni uredniki

Hrvatske novine su u 113 ljetnoj povijesti imale različna imena. Od 1910.-1922. izhadjaju pod imenom *Naše novine*, od 1922.-1942. se zovu *Hrvatske novine*, od 1947.-1960. su *Naš tajednik*, a od 1960. su opet *Hrvatske novine*.

- ⇒ Dr. Štefan Pinezić (1910-1913)
- ⇒ Lovre Barilić (1913-1919)
- ⇒ Mate Meršić Miloradić
- ⇒ Andrija Prikosović (1915-1922)
- ⇒ Dr. Lovre Karall (1922-1927)
- ⇒ Dr. Mate Feržin (1927-1940)
- ⇒ Franjo Leopold (1940)
- ⇒ Dr. Fridrik Bintinger (1947-1952)
- ⇒ Prof. Feri Sučić (1952-1967)
- ⇒ Mag. Robert Sučić (1967-1971)
- ⇒ Tome Schneider (1970-1978)
- ⇒ Jurica Čenar (1978-1981, prvi namješćeni puno zaposleni glavni urednik)
- ⇒ Tome Schneider (1981-1984)
- ⇒ Petar Tyran (1984-2023)
- ⇒ Tereza Grandić (2023-)

Abonirajte Hrvatske novine:

tel: +43 2682 61470

e-mail: abo@hrvatskenovine.at

ljetna pretplata: 80€

Ovom adaptacijom tiskanoga oblika je sada već temov na istom broju stranic kot do sada. To znači kih 70 do 80 temov (kade je gradišćanski nogomet i kegljanje brojen samo kot jedna tema) se najde svaki tajedan u tiskanoj verziji.

Ov opseg od 32-36 stranic je moguć obdržati s trimi uredniki. Cilj je na svaki način proširiti još opseg, ča je samo moguće s dodatnimi uredniki odnosno redovitimi dopisniki.

Velika promjena unutar Hrvatskih novina je sada i koordinacija med uredniki, ki će ku vist preuzeti, tako da ne dojde do dubletov. I ovde se je u medjuvrimenu uhodao sistem ki dobro u timu funkcionira.

Meine Hauptaufgabe in den ersten beiden Jahren war neben der regelmäßigen Berichterstattung die Erneuerung des Zeitungslayouts. Am Anfang haben wir noch mit dem alten Layout gearbeitet, schrittweise haben einzelne Kategorien in das neue Design gewechselt. Vergangenes Jahr im August war die Umstellung fertig.

Die wesentlichsten Änderungen sind die klare Abgrenzung zwischen großen und bedeutenden Themen und kleineren News. Dies wurde mit einer unterschiedlichen Schriftgröße der Überschriften erreicht.

Weiters wurde das Layout und die Schriftgröße in der gesamten Zeitung vereinheitlicht. Einzelne Rubriken haben ein leicht erkennbares Design bzw. Logo bekommen (Dušolovka, Sluša se literatura, Iz školske svakidašnjice).

Neu ist auch die Kinderdoppelseite, die jede Woche neu gestaltet wird. Sie beinhaltet fast immer auch Rätselemente, die die Kinder zum aktiven Sprachgebrauch anregen sollen.

KRISTIJAN KARALL

Tereza Grandić

27-ljetna Stinjačanka će biti od 1. novembra nova glavna urednica Hrvatskih novina. Študira u masteru Slavistiku i Etnomuzikologiju, kade se posebno posvećuje jeziku i umjetnomu izrazu gradišćanskih Hrvatov. Angažirana je med drugim u HAK-u i u stinjačkom KIS-u.

Odgovarajući tomu piše, ako ne obhadja piredbe po cijelom Gradišću i Beču, u Hrvatski novina o manjinskoj politici, jeziku i literaturi i o svojem privatnom hobiju vrtljarstvu.

Dijana Jurković

Dijana Jurković je 2020. ljeta počela pisati kod Hrvatskih novina. Rado pelja intervjuje i predstavlja produkte, knjige ili institucije. Zvana toga se skrbi za web-stranicu i za nastup u socijalni mediji. U slobodnom vrimenu rado putuje. To hasnuje i za oblikovanje životnoga stila i za dičju stran, ku redovito napunjuje. Kot strastvena tamburašica Tamburice Uzlop prati za novine kulturna i folklorna zbivanja.

Kristijan Karall

Velikoborišćofac odnosno Filežac je uz uredničko djelo odgovoran i za izgled Hrvatskih novina. Medijskim djelovanjem je počeo jur u školsko vrime s izdavanjem školskih novina u gimnaziji. Nadalje je bio glavni urednik Novoga glasa, suradnik ORF-a Gradišće, Antenne 4 i peljač studija Radija OP (sadašnjega Radija MORA), kade ima svaki tajedan i radijsku emisiju Tamburadio.

Tematski se bavi poviješću, folklorom, ognjobranci i športom.